

7/1107

638

**T.C.
DEVLET BAKANİ VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI**

SAYI : B.02.0.001/ 00136
KONU :

21/1/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 05.01.2000 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1107/3386/8421 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın, tarafımdan cevaplandırılması istenilen 7/1107/3386 Esas No'lu yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Devlet BAHÇELİ
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: 1 Önerge cevabı

Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın 29.12.1999 tarihinde TBMM Başkanlığına yazılı olarak cevaplandırmak üzere arz ettiği soruların cevapları aşağıdadır.

1. Ekli 13.08.1999 tarih ve 1999/7 sayılı Başbakanlık Genelgesinde VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlıkları çerçevesinde kurulan 95 Özel İhtisas Komisyonunun listesi yer almaktadır. Ayrıca, görülen lüzum üzerine, sözkonusu Başbakanlık Genelgesinin 36'ncı paragrafı uyarınca Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından aşağıda adları verilen 3 komisyon daha oluşturulmuştur.

- 1) Vergi Özel İhtisas Komisyonu
- 2) Tanıtma Özel İhtisas Komisyonu
- 3) Doğal Afetler Özel İhtisas Komisyonu

2. Özel İhtisas Komisyonlarına katılımcı Plan anlayışı gereği konularında uzmanlığı ve tecrübesi olan kamu kesiminden, üniversitelerden, özel kesimden ve çeşitli sivil toplum örgütlerinden, değerli temsilciler katılmaktadır. Bunların sayısı halen 7000 dolayındadır. Komisyonlarda görev alanların kesin listesi yayınlanacak Özel İhtisas Komisyonu Raporlarında yer alacaktır.

EK: 13.08.1999 tarih ve 1999/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi.

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI
MÜSTEŞARLIĞI

7/1107

640

ANKARA

13 AGUSTOS 1999

Sayı : B.02.1.DPT.0/2456

Konu : VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı
Özel İhtisas Komisyonları

GENELGE
1999/7

2001-2005 yılları arasını kapsayacak olan VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planının hazırlık çalışmaları başlamıştır.

Uzun Dönem Stratejileri ve VIII. Plan

1. Türkiye gelişmesini, Mustafa Kemal Atatürk'ün belirttiği çağı aşma hedefi doğrultusunda daha ileri aşamalara ulaştırmakta kararlıdır. Binlerle yıllık tarih birikiminden gelen toplumumuzun zaman dinamiğinde daha etkin olmasını hedefleyen bir yaklaşımla, Türkiye Cumhuriyetinin yüzüncü yıldönümüne tekabül eden yıl hedef alınarak 2023 Türkiye Orta ve Uzun Dönem Gelişme Hedefleri ve Stratejileri belirlenecektir. 21. yüzyılda Türkiye, kültür ve uygarlığın en ileri aşamasında dünya standardında üreten, gelirini adil paylaşan, insan hak ve sorumluluklarını, katılımcı demokrasiyi, laiklik, din ve vicdan özgürlüğünü en etkin düzeyde uygulayan, küresel düzeyde etkili bir dünya devleti olacaktır. Türkiye, mevcut birikimi ve toplum dokusu ile bu hedefleri gerçekleştirebilecek güce sahiptir.

2. Plan, bir toplum projesi, bir uygarlık projesidir. Planlama; eğitim, insan kaynakları, sosyal sermaye, bilgi sistemleri, teknoloji, ekonomi, kültür, sağlık, enerji, çevre, hukuk, karar sistemleri düzeyinde çok sayıda alanı kapsar ve Türkiye-Dünya etkileşiminde Türkiye optimalini teori ve uygulamada hedefler. Uzun Dönem Gelişme Stratejilerinin ilk beş yıllık bölümünü oluşturacak olan VIII. Plan'ın, bu doğrultuda ve en etkin katılımı ile hazırlanması ve uygulanması büyük önem arz etmektedir.

Dünya Düzeyinde Gelişmeler

3. Dünyada bilim ve teknolojilerde değişme ile uluslararasılaşma yoğunlaşan düzeyde belirleyici olmaya başlamıştır. Yüksek katma değerli bilgi yoğun mal ve hizmet üretimi, pazar değerlendirmelerinde öne geçmeye başlayan bireyin farklı tercihlerine hızla yanıt verebilmekte, özgün tasarımların önemi artmaktadır. Farklı ölçekteki işletmeler, araştırma-geliştirme birimleri, uzmanlar, kamu kuruluşları gibi değişik unsurları ulusal ve uluslararası elektronik ortamda biraraya getiren bilgi ve

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

üretim ağları yaygınlaşmaktadır. Bu ağlar, işletmelerden kamu yönetimlerine kadar birçok alanda, giderek toplum yaşamını önemli düzeyde etkileyebilecek yeni iş yapı düzenlemelerini ortaya çıkarmaktadır.

4. Karşılıklı etkileşim içindeki teknolojiye ilerleme ve küreselleşme unsurlarının ekonomi, toplum ve kültür alanlarında gelişmeyi giderek daha çok etkilediği bu süreçte, toplum refahının artmasına ilişkin olağanüstü fırsatlar ve bunların yanısıra yeni tehlikeler belirmektedir. Bu tehlikelerden başlıcaları, uluslararası ekonomi ortamında, özellikle de mali alanda belirsizliklerin, ülkeler arası ve ülkelerin içindeki gelir eşitsizliğinin ve yeni yaygınlaşan kültür kalıplarıyla tekdüzeleşmenin artmasıdır.

5. Küreselleşme sürecinin hızlanmasıyla önemi artan hukuk ve kurum düzenlemelerinin yapılmaması ve makro ekonomik dengesizlikler, ülkelerin krizlerden daha çok etkilenebilmelerine yol açmaktadır. Küreselleşme sürecinin ortaya çıkardığı olanakları ülkemiz için maksimum ve olumsuzlukları minimum düzeyde tutabilmek amacıyla, makro ekonomik istikrarsızlığa yol açan unsurların ortadan kaldırılması ve etkili kaynak kullanımını sağlayacak yapısal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu önlemlerle birlikte, her gelir seviyesinde ve özellikle dar gelirli kesimlerde, bireylerin beceri düzeylerinin yükseltilmesi, toplumsal yapının güçlendirilmesi, sosyal sermayenin değerlendirilmesine önem verilmesi, altyapının iyileştirilmesi, kırsal ve kentsel alanların özelliklerini dikkate alan üretken yatırımları geliştirici çözümlerin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Böylece, bir taraftan ekonominin bunalımlara karşı dayanıklılığı artırılırken, diğer taraftan toplumun tüm kesimleri küreselleşme sürecinden yarar sağlayabilecek ve toplumsal barış güçlendirilebilecektir.

6. Bu değişime uyum sağlayabilen ve insanını bu yeni ortamda ortak amaçları görerek çalışabilecek ve yaşayabilecek niteliklerle hazırlayabilen ülkeler, 21'inci yüzyılda etkili ve başarılı olma imkanını bulabilecektir. Bilgiye ulaşabilen, bilgiyi kullanabilen birey ve toplumlarla bu olanaktan yoksun kalanlar arasındaki farklılaşma, yeni yüzyılda ayırdedici bir özellik olarak ortaya çıkacaktır. Yerleşen uluslararası norm ve standartlara uyulmaması ve teknolojiye gelişmelerin dışında kalınması, küresel ölçekte meydana gelmekte olan etkileşime ülkelerin etkileyici birer aktör olarak katılmalarını olanaksız kılacaktır. Ülkelerin dünyadaki etkinliği, bu dönüşümleri başarımlarıyla yakından bağlantılı olacaktır. Bu nedenle, değişimi kendi amaçlarına göre yönlendirebilmek için, ileriye görebilen tüm ülkeler kendi yönetim yapılarına uygun düzenlemelerle makro planlar uygulamakta veya yönlendirme yöntemleri kullanmaktadırlar.

7. Örnek olarak değerlendirmek gerekirse, 1997 yılında Doğu Asya'da başlayan uluslararası mali krizin etkileri, yapısal reformların gerekliliğinin yanında, mevcut normların etkili bir şekilde uygulanması ve uluslararası saydamlık, mukayese edilebilirlik, yeni ortak standartlar ve etik oluşturulması gereğini de ortaya koymuştur.

8. Türkiye, 1998 başında uygulamaya koyduğu istikrar programı ve izlediği esnek kur politikası sonucu, uluslararası mali krizden nispeten daha az etkilenen bir ülke olmuştur. Bununla birlikte, krize bağlı olarak ortaya çıkan veya çıkabilecek olumsuz gelişmeler, başta sanayi olmak üzere üretim kesimini güçlendirecek ekonomi politikalarının uygulanması, ciddi yapısal değişimlerin sağlanması ve uluslararası norm ve standartlara uyulması gereğini daha da artırmıştır.

9. Dünyada kapsamlı ve hızlı bir değişimin sürdüğü bir dönemde, piyasa düzeni çerçevesinde Türkiye ve dünya düzeyinde 2023 ve ilerisini kapsayan uzun dönem strateji, teknoloji, araştırma ve yorumlarını, aynı zamanda bölge ve il düzeyinde gelişme stratejilerini ve uygulama programlarını da yansıtacak olan VIII. Plan, ihtiyaç duyulan yapısal dönüşümlerin yönlendirilmesi bakımından önemli bir işlev üstlenecektir. Plan aynı zamanda, ortaya koyacağı gelişme doğrultuları aracılığıyla, ilgili tüm birimlere karar alma süreçlerinde yardımcı olacak bir çerçeveyi de oluşturacaktır. Amaçlanan dönüşümün daha uyumlu bir biçimde ve daha etkin kaynak kullanımıyla Türkiye'nin menfaat ve ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yaşanabilmesi, kapsamlı ve etkin stratejiler, planlama ve uygulama ile mümkündür.

Türkiye'nin Sahip Olduğu Birikim

10. Türkiye, 1930'lardaki sanayi planlarına kadar giden bir planlama deneyimine sahiptir. 1960 sonrası dönemde kapsamlı planlama yaklaşımı benimsenmiş, Uzun Vadeli Stratejiler ve Beş Yıllık Kalkınma Planlarıyla ekonomi ve toplumsal gelişmeye hız verilmiştir. Kaynağını Anayasadan alan Kalkınma Planları, demokratik sistem içinde insan kaynaklarının geliştirilmesini, sermaye birikiminin sağlanmasını, istikrarlı ve yüksek bir büyüme hızına ulaşılmasını, dünya ile bütünleşmesi ve Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinin tamamlanmasını ve bu hedeflerin sosyal adalet ilkelerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmesini amaçlamıştır. Planlar aracılığıyla piyasa ekonomisinin giderek güçlendirildiği bir süreçte tarımın modernleştirilmesi, sanayinin geliştirilmesi, istihdamın artırılması, kentleşme ve ödemeler dengesinin iyileştirilmesi hedefleri yönünde ilerleme sağlanmıştır. 21. yüzyıl öncesinde Türkiye demokratik sistem içinde ekonomi ve toplum gelişmesinde ve dünya ile bütünleşmede önemli atılımlar yapmış bir ülkedir.

11. Kültür birikimi, ulusal gelişme bilinci, genç ve dinamik nüfusu, toplumun ve işgücünün eğitim ve vasıf düzeyindeki yükselme, bilgi teknolojilerini kullanabilme kapasitesini geliştirme isteği, gelişmiş özel kesimi ve kurumlaşma yolunda ilerlemiş piyasa ekonomisi, uluslararası rekabete açık sanayi yapısı, girişimcilik birikimi, etkileşim ve uyum sağlama, sentez yapma niteliklerine sahip kültürü, Güneydoğu Anadolu Projesi ile harekete geçirilmeye başlanılan bölge potansiyeli, jeostratejik konumu, kıtalararası ulaştırma ağları, tarihi ve turistik değerleri ile doğal kaynaklarının zenginliği ve artan çevre bilinci, Türkiye'nin güçlü yanlarını oluşturmaktadır.

12. Genel olarak değerlendirildiğinde, Türkiye'nin Cumhuriyet döneminde insan kaynaklarının geliştirilmesinde, büyümede, istihdamda, ödemeler dengesinde ve altyapıda önemli aşamalar sağladığı görülmektedir. Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın 1924-98 döneminde yılda ortalama yüzde 4,8 oranında büyümesi sonucu, Türkiye ekonomisi bölgesindeki en büyük ekonomilerden biri olmuştur. Türkiye, satınalma gücü paritesine göre 1997 yılında ulaştığı 410 milyar dolar düzeyindeki milli geliri ile dünyanın 16'ncı en büyük ekonomisi durumundadır.

13. Planlı dönemde sanayileşmede alınan önemli mesafeler Türkiye'nin ekonomide ve toplumsal göstergelerde hedeflediği düzeye ulaştığı anlamına gelmemektedir. Piyasa ekonomisinde kurumlaşma, teknoloji üretimi ve sahipliği, toplumun çalışma ve yaşayışının kullanılan teknolojinin gerekleri ile uyumlu hale gelmesi, verimliliğe dayalı değerlendirme düzenleri, tarım istihdamının sanayi ve

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

hizmet sektörlerine kaydırılması, kentleşme ve kırsal mekan altyapılarının geliştirilmesi, sanayi ve sanayi sonrası kültür boyutu, katılımcı demokrasi ve karar sistemlerinde etkinliğin artırılması süreçlerinin hızlandırılmasına olan ihtiyaç devam etmektedir.

14. Gelişmiş ekonomilerin bir bölümünde başlayan, bilişim ya da enformasyon çağı olarak da tanımlanan teknoloji ve hızın etkin olduğu sanayi ötesi döneme geçiş süreci ilerlemektedir. Türkiye, kendi sanayi toplumunun oluşumunu tamamlama ve sanayi sonrası toplum düzenine geçiş hazırlıklarını başlatma göreviyle karşı karşıyadır. Hızlı ilerleme ve aşamalı dönüşüm programlarına olan ihtiyaçların ve imkanların çeşitli yönleriyle ele alınması gerekecektir.

VIII. Plan Araştırma ve Uygulama Kapsamı

15. Dünyadaki önemli ve hızlı gelişmeler de dikkate alındığında, Türkiye'de fiyat istikrarının, adil ve sürdürülebilir bir gelişme ortamının bir an önce sağlanmasına olan ihtiyaç açıktır. Ülkemizin değişen dünyada daha ileri aşamalara ulaşma ve ekonomik ve toplumsal refah göstergelerini daha da geliştirme hedefi, tüm temel alanlarda, özverinin de dengeli bir şekilde paylaşılacağı yeni çabaları ve kapsamlı dönüşümleri gerektirmektedir.

16. Kamu kesimi açıklarının son on yılda artarak sürmesi ve yapısal reformların gerçekleştirilmesinde yeterince başarılı olunamaması sonucu enflasyon sorunu, son yılda sağlanan olumlu gelişmeye rağmen kalıcı bir şekilde çözülememiş ve istikrarlı bir büyüme ve gelişme ortamı sağlanamamıştır. Yeni bir yüzyıla girerken Türkiye'nin ciddi atılımları gerçekleştirebilmesi için, öncelikle kamu hizmetlerinde etkinliği ve saydamlığı artırıcı düzenlemelerin yapılarak mali disiplinin güçlendirilmesi, vergi tabanının yaygınlaştırılması, sosyal güvenlik düzenlemelerin yapılması, ürün planlaması uygulamasına geçilmesi, tarım politikalarının verimliliği artırıcı, stoka üretimi özendirmeyerek kaynak israfını azaltıcı ve gelir dağılımını iyileştirici şekilde uygulanması gerekmektedir. Bu önlemlere ek olarak, özelleştirmenin şeffaf, kamu yararını gözetken ve sermayenin tabana yayılmasını sağlayacak şekilde hızlandırılması, finans sisteminin güçlendirilmesi ve altyapı hizmetlerinin sağlanmasına yerli ve yabancı sermayenin katılımını teşvik edici tedbirlerin alınması gibi yapısal ve kurumsal düzenlemelerin de süratle yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

17. Gelişme sürecinde hayatboyu eğitimin, sağlığın ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin öneminin daha da arttığı bilinen bir olgudur. Planlı dönemde insan kaynaklarının geliştirilmesine önem verilmiş olmakla birlikte, bu alanda daha hızlı bir gelişme sağlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bunun için, VII. Plan döneminde olduğu gibi, VIII. Plan döneminde de, eğitimin her kademesine ve sağlık hizmetlerine öncelik verilmesi önem taşımaktadır. Açık öğretimde niteliğin yükseltilmesi ve örgün üniversitelerle işlevsel ilişkilerin gerçekleştirilmesine özel önem verilecektir. Türkiye'nin genç bir nüfus yapısına sahip olması, eğitim alanındaki hedeflerin, özellikle okul öncesi eğitim ile meslek ve teknik eğitiminde yeni aşamalar katedilmesinin ve yaşam boyu öğrenimin önemini daha da artırmaktadır. Küreselleşme sürecinde, gerek bu sürecin tehlikelerinin aşılması, gerekse bu süreçten yarar sağlanabilmesi önemli ölçüde eğitim yoluyla kazanılacak katma değer yaratıcı becerilere ve sosyal sermaye birikimine bağlıdır. Olanaklarda eşitliğin sağlanmasına azami özen gösterilmelidir.

18. Yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, refah düzeyinin yükseltilmesi ve toplum gelişmesinin sağlanması, nüfusun niteliği ile gelişme arasındaki yakın bağımlılık, ekonomi ve toplum gelişme süreçlerinin, karar ve uygulamalarının, zaman ve mekan dinamiğinde bir bütün ve süreklilikle, bir bütün anlayışıyla ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

19. Ekonomi ve toplum yapısının gelişme kapsamında taşıdıkları önem nedeniyle, VIII. Plan döneminde kadınların eğitim imkanlarının ve üretken işkollarında istihdamının artırılmasında yeni aşamalar elde edilmelidir.

20. Toplumumuzun temel taşı olan ailenin, geçirmekte olduğu değişim sürecinde çok yönlü yaklaşımla desteklenmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

21. Çağlar boyu geniş bir coğrafyada karşılıklı etkileşimlerle oluşmuş kültürümüz, bugün üç kıtada varolan bir Türk kültür ortamını temsil etmektedir. Kültürümüzün yine açık bir kültür olarak, bilgelik, bilim ve teknoloji, bilişim toplumu kültürüne geçişini destekleyecek karar ve uygulamalara devam ederken, milli kültürümüzün değerlendirilmesine, korunmasına, geliştirilmesine, ortak değerlerin giderek daha geniş kitlelerce paylaşılmasının desteklenmesi sürdürülecek, düşünce sisteminin ve kültür mirasının küresel bağdaşmaya ve evrensel kültüre sunabileceği katkılar üzerinde yoğunlaşarak, dünya düzeyinde bir etkileşim, tanıtım ve bilgi akışı sağlanacaktır.

22. Üretimde yüksek katma değerli tarım, sanayi, hizmet ve bilgi sektörlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ekonominin rekabet gücünün artırılmasında belirleyici bir yer tutmaya başlayan bilim ve teknolojiye gelişme ve özellikle bilişim ve iletişim teknolojileri, ekonomide ve toplum gelişmesinde etkin bir şekilde kullanılabilmesi bakımından da hayati önem taşımaktadır. Türkiye için doğru ve uygun teknolojinin kullanımı, yayılması, uyarlanması, dönüştürülmesi ve geliştirilmesi süreçlerinin giderek teknoloji üretimi aşamasına ulaşacak şekilde yürütülmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu kapsamda, yüksek katma değerli mal ve hizmetlerin üretiminin geliştirilmesi yanısıra, geleneksel sektörlerde de verimlilik artışının sağlanması gerekmektedir. Böylece, hem yaşam standardının yükseltilmesi hem de ihracatın kalıcı bir şekilde artırılması mümkün olabilecektir.

23. İhracata yönelik, pazar sürekliliği sağlayabilen, artan oranlardaki katma değeri ülkeye bırakan, yerel kaynakları harekete geçiren, ana-yan sanayi bağlantıları güçlü, vasıflı işgücü kullanımı ve verimliliği sürekli artan, yöneldiği pazara uygun teknoloji seçebilen, sanayi bilgisinin işkolu tabanına yayılmasını sağlamış, işkolu veya sanayi odakları boyutunda küresel rekabete açılabilen, bu amaçla çağdaş işletmecilik anlayışıyla örgütlenmesini geliştiren ve giderek teknoloji üretebilen bir üretim yapısına ulaşılması önemini korumaktadır. Tarım, hizmetler, sanayi politikalarının uyumlu ve eşzamanlı uygulanmak üzere, uluslararası ölçü ve politikalara uygun, faaliyet ve nokta odaklı teşvik politikalarıyla birlikte getirilmesi gerekmektedir.

24. Tarımda, toplumsal boyutu da içeren yapısal düzenlemeler yapılması ve ülkemizin varolan tarım gücü değerlendirilerek üretim planlaması kapsamında, üretim, ihracat ve verimliliğin artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır ve toprak aşınması sorununun çözüme yöneltmesi için kapsamlı bir iş programının uygulanması gerekmektedir.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

25. Ulaştırma, haberleşme, enerji ve su kaynaklarının kullanımı gibi altyapı hizmetlerinde önemli atılımlar sağlanmıştır. Bununla birlikte, altyapıların ekonomiyi ve toplum yapısında gelişmeyi destekleyecek şekilde daha da yoğunlaştırılmasına olan ihtiyaç devam etmektedir. Yeni ulaşım stratejisinde demiryolu ve deniz ulaşımına ağırlık verilecektir. VIII. Plan döneminde ekonominin gerek duyduğu altyapı ihtiyacının karşılanabilmesi için kamu kaynaklarının etkili kullanımının yanında, yerli ve yabancı sermayeden yararlanılması ve son kullanıcı olan tüketici yararını da gözeten düzenlemelerin yapılması önem taşımaktadır.

26. Dünyada, özellikle son yirmi yıl içinde özellikle önem kazanan bölgesel gelişme kavramının yanısıra, çevre duyarlılığının ve kent ortamını çağdaş insana yarışır kılma çabalarının arttığı gözlenmektedir. Çevre boyutunun ekonomi ve toplumsal kararlarla bütünleşmesini sağlayan sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı, tüm dünya ülkelerinde ve Türkiye'de doğal çevrenin korunmasında önemli bir aşamayı oluşturmaktadır. Çevre alanında bağlayıcı uluslararası ölçülerin gerektirdiği dönüşümlerin, ülke yapısı ve niteliği değerlendirilerek yapılması ihtiyacı önemini korumaktadır.

27. Adalet hizmetlerinde hızlı ve etkin sonuç alınmasını sağlamak üzere, yargı sisteminin güçlendirilmesi, işleyişinin hızlandırılması, toplum dinamiklerine uyumlu hale getirilmesi önem taşımaktadır.

28. Ekonomi ve toplum hedeflerine ulaşmada piyasalar ile devlete birbirlerini destekleyici ve tamamlayıcı önemli görevler düşmektedir. Yerel yönetim hizmetleri dahil olmak üzere, etkili ve saydam bir kamu hizmeti sağlamanın yanında, piyasa ekonomisinin etkin bir işleyişe kavuşmasını sağlayıcı düzenlemelerin sürdürülmesi, yerli ve yabancı yatırımları özendirici bir ortamın oluşturulması gerekmektedir. Etkin işleyiş düzeyinin yükseltilmesine ve uluslararası gelişmelere uyum sağlanılmasına duyulan ihtiyaç gittikçe belirginleşmektedir.

29. VIII. Plan döneminde de ülkemizin dış ekonomisi ilişkilerinin tutarlı bir strateji, uygulama ve etkili bir koordinasyon içinde yürütülmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'nin öncülüğünü yaptığı ve katıldığı bölgesel işbirliği girişimleri en etkin düzeyde değerlendirilecektir.

30. Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkileri, dünyada etkin olma ve dünya ile bütünleşme sürecinin bir parçası olarak da önem taşımaktadır. Bu kapsamda, Türkiye'nin, Avrupa Birliğinin norm ve standartlarına uyum sağlaması, uluslararası norm ve standartlara ve teknolojinin gerektirdiği şartlara daha uygun bir yapı kazanma süreciyle çelişkili olmayan, önemli bir tamamlayıcılık sağlayan bir boyut getirmektedir. Avrupa Birliği ile gümrük birliğine girmiş olan Türkiye, ulusal hak ve çıkarlarını titizlikle gözeterek ve uygulanan ayırmacılığa gerekli cevap ve çözümleri üretmek, hakkı olan üyelik hedefine ulaşma yolunda çalışacak, diğer taraftan da bütünleşme sürecinin ekonomide ve toplumsal alanlarda gündeme getirdiği dönüşümleri zamanında sağlayacaktır.

31. Başta Türk Cumhuriyetleri olmak üzere Avrasya bölgesinin Türkiye'nin ekonomi, ve kültür alanlardaki işbirliği imkanları taşıdığı büyük önemin gerektirdiği yeni girişimlerin yapılması ve bu bölgede bugüne kadar gerçekleştirilen işbirliğinde yeni aşamalara ulaşılması önem taşımaktadır.

32. Ülkemizin son dönemde başlatmış olduğu yeni dış pazarlara açılma programlarının geliştirilerek sürdürülmesi gerekli bir koşuldur.

33. Türkiye'nin sağlamakta olduğu dış yardımların etkili bir koordinasyon içinde, orta ve uzun dönem stratejileri ile uyumlu gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.

34. Cumhuriyetimizin toplum gelişme projesini simgeleyen bu doğrultuda VIII. Plan, ülkemizin dünya ile bütünleşmesinin daha da hızlandırılmasını, dünya katma değerinden daha çok pay almasını ve daha etkili bir dünya ve bölgesel güç haline gelmesini amaçlayacaktır. Plan, makro ekonomik istikrarın sağlanmasını, etkin bir kamu yönetimi ve rekabetçi bir ekonomik yapının geliştirilmesi yoluyla istikrarlı ve sürdürülebilir bir gelişmenin teminini, işgücü niteliklerinin yükseltilmesi, istihdamın artırılmasını, toplumsal refah göstergelerinin iyileştirilmesini, gelir grupları ve bölgelerarası gelir dağılımının düzeltilmesini ve yoksulluğun azaltılmasını hedef alacaktır. Bu hedefler kapsamında, bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmaya yönelik olarak bölge kaynak ve imkanlarının değerlendirilmesine, gelişme düzeyi zayıf bölgelerin güçlendirilmesine, girişimciliğin, küçük ve orta ölçekli işletmelerin, insan kaynaklarının, sosyal sermayenin, bilgi, iletişim ve ulaşım ağlarının geliştirilmesine öncelik verilecektir.

VIII. Plan Özel İhtisas Komisyonlarının Kurulması

35. Özel İhtisas Komisyonları, değerli üyeleriyle yalnız Beş Yıllık Plan için önemli bilgi akışı sağlamaz, aynı zamanda uzun dönem stratejilerinin belirlenmesinde ve belirli bir zaman ve mekan kesitinde, bir anlamda Türkiye envanterini oluşturur. Bu gerekçelerle Özel İhtisas Komisyonlarının sayısı ve kapsamı geniş tutulmuştur. VIII. Plan, katılımcı planlama yaklaşımı çerçevesinde, kamu ve özel kesim ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin ve üniversite öğretim üyelerinin katılımıyla hazırlanacaktır. Bu amaçla, 29 Eylül 1961 tarih ve 5/1722 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuş olan Tüzük çerçevesinde Özel İhtisas Komisyonları kurulacaktır. Önceki Planlarda olduğu gibi, Özel İhtisas Komisyonu çalışmaları Plan hazırlıklarını yönlendirici bir rol oynayacaktır. Komisyon raporlarının, konuyla ilgili amaçları, durum analizlerini, politika seçeneklerini ve önerilecek projelerin uygulama takvimini, getiri, maliyet ve kaynaklarını da ortaya koyması gerekmektedir. Komisyon çalışmalarında uzun dönemli (2001-2023) stratejileri ile sürdürülebilir kalkınma ve bölgesel gelişmeyle ilgili öneri ve değerlendirmelere de yer verilecektir. Komisyonlar, en geç 31 Ocak 2000 tarihine kadar çalışmalarını tamamlayarak, raporlarını Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına ileteceklerdir.

36. Bu amaçla, ekli listede belirtilen Özel İhtisas Komisyonları oluşturulacak ve gerektiğinde Devlet Planlama Teşkilatı yeni komisyonlar ve çalışma grupları kurabilecektir.

37. Özel İhtisas Komisyonu çalışmalarında bilişim ve iletişim teknolojilerinin sağladığı olanaklardan azami ölçüde yararlanılacak ve bu çerçevede tüm yurttaşların bu çalışmalara en üst düzeyde katılımını sağlayabilecek düzenlemeler yapılacaktır.

38. Kısa dönemli politikaların ve kararların oluşturulmasında, güncel uygulamaların düzenlenmesinde sendikaların, özel kesim kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının yakın ilgisi gözlenmektedir. Bu katılımcı yaklaşımın, ülkemizin orta ve

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

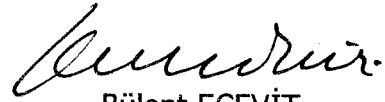
uzun dönem strateji ve politikalarının tartışılacağı Özel İhtisas Komisyonu çalışmalarının bir Türkiye ve insanlık değerleri bilinci, bilgeliği ve heyecanıyla, bilimlararası metodolojiyle sürdürülmesi büyük önem taşımaktadır.

39. Komisyonlarda görev alacak kişilerin konularında uzman olmaları ve kurum ve kuruluşlarından gerek duyulan bilgileri Komisyona getirmeye, kendi veya kurum ve kuruluşlarının görüşlerini açıklamaya yetkili olmaları gerekmektedir. Ayrıca, Komisyonlara katılacakların bağlı bulundukları kurum ve kuruluşlarındaki görevleri, Komisyon çalışmalarına eksiksiz katılmalarını sağlayacak şekilde düzenlenecektir.

40. Bu esaslar çerçevesinde, ekli listedeki Özel İhtisas Komisyonlarında görev alacak uzman, bilim insanları ve yetkililerin isim, unvan ve adresleri komisyonlar itibarıyla belirtilerek, en geç 7 Eylül 1999 tarihine kadar Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına bildirilecektir.

41. Özel İhtisas Komisyonlarının çalışmalarına katkıda bulunacak tüm katılımcılara başarılar diliyorum.

Bilgilerini ve gereğini arz ve rica ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Ek: VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonları Listesi.

DAĞITIM:

Gereği:

- Devlet Bak. ve Başb. Yrd.'na
(Bağlı ve İlgili Kuruluşlarına)
- Devlet Bakanlıklarına
(Bağlı ve İlgili Kuruluşlarına)
- Bakanlıklara
(Bağlı ve İlgili Kuruluşlarına, Taşra Teşkilatlarına)
- Yargıtay Başkanlığına
- Sayıştay Başkanlığına
- Danıştay Başkanlığına
- Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı ve
Üniversite Rektörlüklerine
- T.C. Merkez Bankası Başkanlığına
- MGK Genel Sekreterliğine
- Başbakanlık Merkez Teşkilatına
- Valiliklere
- Milli Prodüktivite Merkezine
- Türkiye Ticaret Sanayi Deniz Ticaret Odaları
ve Ticaret Borsaları Birliğine
- T. İşveren Sendikaları Konfederasyonuna
- TÜRK-İŞ Başkanlığına
- HAK-İŞ Başkanlığına
- DİSK Başkanlığına
- Türkiye Ziraat Odaları Birliğine
- Türk Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna
- Meslek Odaları ve Birliklerine
- Büyükşehir Belediyelerine ve İl Merkez
Belediyelerine
- T. Bankalar Birliğine
- Meslek Birlikleri ve Derneklerine

Bilgi:

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Baş.'lığına
- Anayasa Mahkemesi Başkanlığına
- Genelkurmay Başkanlığına
- Cumhurbaşkanlığı Gn. Sekreterliğine

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

Ek: VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonları Listesi:

1. Dünyadaki Gelişmelerin, Küreselleşmenin, Ülke Menfaatleri, Türkiye Optimali ve Gelişme Fırsatları Açısından Değerlendirilmesi, Türkiye'nin Jeostratejisi ve Sunduğu İmkanlar
2. Bilgi Ekonomisi
3. Bilim, Teknoloji ve Yenilikçi Buluşlar
(Müspet Bilimler, Sosyal Bilimler ve Araştırmacılık, İcat-Buluş-Yenilikçi Buluş, Teknoloji Üretimi Politikaları, Kalıp, Model, Marka, Patent Sahipliği, Teknolojinin Ticarileştirilmesi, Altyapı, Finansman Yolları)
4. Nüfus, Demografi Yapısı, Göç
5. Hayatboyu Eğitim Kapsamında Çocuklar, Gençler, Kadınlar, Erkekler, Yaşlılar Toplum Değerleri ve Türkiye Hedefleri
6. Okul Öncesi Eğitim, İlköğretim, Özel Eğitim
7. Ortaöğretim: Genel Eğitim, Meslek Eğitimi, Teknik Eğitim
8. Yükseköğretim
(Öğrenim Kanalları Çeşitliliği, Öğretmen Yetiştirme ve Öğretim Üyesi Yetiştirme, Dünya Düzeyinde en Önemli Bilim Ödüllerine aday Gösterilebilen Bilim Adamları Yetiştirme ve Olanak Sağlama Stratejileri)
9. Özel Öğretim
(Özel Okul Türleri, Özel Dershanelerin Yeni Katkı Seçenekleri, İnternet)
10. Demokratik Eğitim Yöntemleri
(Müfredat, Ortam, Öğretmen Niteliği, Okul Yönetimi, Yönlendirme Düzeni, Sistemde Yatay-Dikey Geçişler)
11. Cumhuriyetimizin 75'inci, Osmanlı Devletinin Kuruluşunun 700'üncü Yılında, Osmanlı Öncesi, Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminden Geleceğe Süren Değerlerimiz ve Küresel Barışa, Evrensel Kültüre Sunulabilecek Katkılar
12. Bilim Dili Olarak Türkçe ve Türkçe'nin Gelişimi
(Bilim, Eğitim, Ticaret, Sanat, İletişim Dili)
13. Zaman ve Mekan Dinamiğinde Türkiye Sanat Yapısı, Değerlendirilmesi ve Geliştirilmesi
14. Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları
15. Nitelikli İnsangücü, Meslek Standartları Düzeni ve Sosyal Sermaye Birikimi
(Ülke içinde ve dışında Yaşayan, Çalışmalarıyla Dünya Düzeyinde Katkı Yapmış İnsanlarımızın Önerilerini ve Birikimlerini Değerlendirme ve Uygulama Stratejileri, Meslekler, Piyasa Talebi ile Eğitimin Bağdaştırılması)
16. İşgücü Piyasası
(İstihdamın Yapısı, İşgücü Piyasasının Düzenlenmesi, İşsizlikle Mücadele, Çalışma Hayatı, Yurtdışı İşçi Sorunları)

17. Ekonominin, Verimli İstihdamı Kullanan, İş Yerleri Açma Kapasitesini Yükseltme Politikaları
18. Verimliliğe Dayalı Ücret Sistemlerine Geçiş
19. Gelir Dağılımının İyileştirilmesi ve Yoksullukla Mücadele
20. Sağlık Hizmetlerinde Etkinlik
(Beslenme, Koruyucu Sağlık Hizmetleri, Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri, Örgütlenme, Sağlık Tesisi Yönetimi, Aile Hekimliğinin Düzenlenmesi, Hekim, Hemşire, Teknisyen, Yardımcı Sağlık Personeli, İnsangücünün Dağılımı, Genel Sağlık Sigortası)
21. Sosyal Güvenlik
22. Sosyal Hizmetler ve Yardımlar
23. Aile ve Çocuk
24. Toplumda Kadın Katılımı
25. Tarım Politikaları, Ürün Planlaması ve Yapısal Düzenlemeler
26. Bitkisel Üretim
27. Hayvancılık ve Su Ürünleri
28. Ormancılık
29. Madencilik
(Metal Madenler, Sınai Hammaddeler, Enerji Hammaddeleri)
30. Sanayi Politikaları
(Yüksek Katma Değerli Mal ve Hizmet Üretimi Politikaları, Geleneksel Sektörlerde Verimliliği Artırma Politikaları, Uygun Teknoloji, AR-GE, Standartlaştırma, Verimlilik, Kalite, KOBİ'ler, OSB, KSS, Kaynak ve Girdi Kullanımı, Ana Sanayi-Yan Sanayi Bağlantılarının Güçlendirilmesi, Yabancı Sermaye, Firma ve Alt Sektör İlişkileri ve Örgütlenmesi, Devlet Yardımları)
31. Gıda Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
(Et ve Mamulleri, Süt ve Mamulleri, Un ve Unlu Mamuller, Şeker ve Şekerli Mamuller, Bitkisel Yağ, Çay, Meyve ve Sebze İşleme, Yem, Diğer Gıda-Su Ürünleri İşleme, Rafine Tuz, Baharat İşleme, Nişasta, Glikoz)
32. İçki Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
33. Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
34. Tekstil ve Giyim Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
(İplik, Dokuma, Giyim, Örne, Halı-Kilim ve Diğer)
35. Deri ve Deri Mamulleri Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
36. Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
37. Kağıt Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
38. Basım Sanayii ve Rekabet Edebilirlik

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

39. Kimya Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
40. İlaç Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
41. Gübre Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
42. Petrokimya Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
43. Petrol Ürünleri Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
44. Kauçuk Ürünleri Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
45. Plastik Ürünleri Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
46. Taş ve Toprağa Dayalı Ürünler Sanayileri ve Rekabet Edebilirlik
(Seramik, Porselen, Cam, Pişmiş Kilden Yapı Malzemeleri, Çimento ve Diğerleri)
47. Demir-Çelik Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
48. Demir Dışı Metaller Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
49. Makina İmalat Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
(Savunma Sanayii, Makina İmalat, Madeni Eşya Sanayii, Madeni Bilim-Ölçü)
50. Elektrikli Makinalar Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
51. Karayolu Taşıtları İmalatı Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
52. Tarım Alet ve Makinaları Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
53. Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
54. Gemi İnşa Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
55. Hava Taşıtları İmalat Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
56. Elektronik Sanayii ve Rekabet Edebilirlik
57. Rekabet Hukuku ve Politikaları
(Adil Rekabet, Ekonominin Zarar Verici Dış Rekabete Karşı Korunması, Regülasyon, Uluslararası Tahkim, Tarife Dışı Engeller, Gümrük Düzeni)
58. Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Kullanılması ve Korunması
59. Tüketicinin Korunması
60. Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi Politikaları
61. Hizmet Ticaretinin Serbestleştirilmesi
62. Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları
63. Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri
64. Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri ve Bölge Ülkeleri İlişkileri
65. Türkiye'nin Dış Ekonomi İlişkileri

7/1107
666

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

66. Dış Kredi, Dış Yardımlar, Teknik Yardımlar
67. İşletme Yapılanmasında ve Yönetiminde Etkinlik
68. Kamu İşletmelerinde Etkinleştirme, Yöneltilme, Özerkleştirme, Özelleştirme
69. Kayıt Dışı Ekonomi
70. Borçlanma, İç ve Dış Borç Yönetimi
71. Mali Piyasalarda Etkinliğin ve Saydamlığın Artırılması
72. Kamu Mali Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması ve Mali Saydamlık
73. Tasarruf ve Üretime Dönük Yatırım Politikaları
(Özel Tasarrufların Artırılması, Kaynaklarının Çeşitlenmesi, Üretici Yatırımların Geliştirilmesi)
74. Kamu Yatırımlarının Planlanması ve Uygulanmasında Etkinlik
75. Kamu Yönetiminin İyileştirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması
(Kamu Hizmeti, Kamu Hizmetinin Görülme Usulleri, Yeniden Yapılandırma Gerekleri, Toplam Kalite Yönetiminin Kamu Kesimine Uygulanması)
76. Güvenlik Hizmetlerinde Etkinlik
77. Adalet Hizmetlerinde Etkinlik
78. Yerel Yönetimler
(Kentleşme, Türkiye'de Şehircilik ve Meseleleri, Mimarlık, Kent Kültürünün Oluşumu, Yönetim ve Ölçek Düzenlemeleri, İmar Planları, Yerel Yönetim Yatırımlarında Finansman Seçenekleri)
79. İçmesuyu, Kanalizasyon, Arıtma Sistemleri, Katı Atık Denetimi
(Kırsal İçmesuyu, Kentsel İçmesuyu, Kanalizasyon, Arıtma Sistemleri, Çöp)
80. Haberleşme, İletişim, Tele-iletişim Altyapısı ve İşletmeciliğinin Türkiye'nin Gelişme ve Tanıtım Stratejilerinde Kullanılması
81. Bilişim Teknolojileri ve Hizmetlerinin Türkiye'nin Gelişme ve Tanıtım Stratejilerinde Kullanılması
(Bilişim Teknolojileri, Yazılım, Türkçe Yazılım, İnternet, Bilgi Sağlama ve Erişimi, Tanıtım, Kütüphanecilik)
82. Enerji
(Genel Enerji ve Elektrik)
83. Ulaştırma
(Denizyolu, Demiryolu, Karayolu, Havayolu, Boru Hatları, Kentiçi Ulaşım, Trafik Düzeni, Karayollarında Can Güvenliği)
84. Türkiye Gelişme ve Tanıtım Stratejilerinde Turizm
85. İnşaat, Müteahhitlik, Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri
86. Konut

647 ~~6441~~
7/1107

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

87. Su Havzaları, Kullanımı, Yönetimi
(Toprak ve Su Kaynaklarını Değerlendirme Politikaları, Toprak Aşınmasının Önlenmesi)
88. Dünya, Ülke, Bölge ve İl Düzeyinde Strateji ve Planlama Model Sistemleri
89. Bölgesel Gelişme Stratejileri, İl Gelişme Stratejileri
(Kalkınmada Öncelikli Yöre Politikaları, Girişimcilik ve Ortaklıklar, Bölgesel Gelişme Politikaları, Plan Bölge ve Alt Bölgelerinin Belirlenmesi, Yeni Sanayi Odakları, Metropol Alanlar, İstanbul Kent Stratejileri, Çözüm ve Uygulamalar, İl Gelişme Politikaları)
90. Harita, Tapu Kadastro, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama Sistemleri
(Arazi ve Arsa Politikaları, Arazi Toplulaştırması, Arazi Kullanımı)
91. Kırsal Kalkınma, Kırsal Alanda Planlama İhtiyaçları ve Köye Götürülen Hizmetler
92. Esnaf ve Sanatkara Götürülen Hizmetler
93. Çevre
94. İklim Değişikliği
95. Biyoteknoloji ve Biyogüvenlik